

ABONAMENTUL:

Pe un an 70 Lei = 140 Cor.

Semi-an 36 Lei = 72 Cor.

Pe un număr 18 Lei = 36 Cor.

Prețul unui număr e de

Telefon p. oraș și în-
terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

 REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada 1 a

 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tară.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPĂOIAZĂ

Congresul Partidului național român.

Comitetul central executiv al Partidului național român din Transilvania, Bănat și părțile ungurene convoacă pe ziua de 24 Aprilie 1920 st. n. orele 10 dimineața la Alba-Iulia

CONGRESUL PARTIDULUI NAȚIONAL ROMÂN

având următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul comitetului central executiv.

2. Alegerea unei comisii spre a face propuneri: a) privitoare la situațiunea politică; b) privitoare la întregirea programului partidului și c) privitoare la noua organizare a partidului.

3. Alegerea noului comitet central executiv.

Vor participa cu vot activ:

1. Toți foștii parlamentari, membrii ai partidului, făcând parte din corpurile legislative disolvate;

2. Câte doi delegați ai fiecărui cerc electoral;

3. Câte cinci delegați ai fiecărui județ din Transilvania, Bănat și părțile ungurene.

Toți președinții organizațiilor județene și de cerc ale Partidului național român sunt invitați a convoca pe membrii Partidului la o adunare publică prealabilă, spre a proceda la alegerea delegaților ce urmează să participe la congres.

Cu excepția foștilor parlamentari, delegații vor fi înzestrați cu mandate speciale, semnate de biroul organizațiilor locale ale partidului.

București, la 30 Martie 1920.

Comitetul central executiv al Partidului național român:

Secretar:
Sever Dan,Președinte:
Iuliu Maniu.

Un comitet va organiza carterirea delegaților în Alba-Iulia.

Un proces de conștiință.

În numărul trecut al ziarului nostru am arătat că un număr de foști parlamentari, membri până mai zilele trecute ai Partidului național român și-au dat demisiile din acest partid, după ce avuseseră grije mai înainte să se înscrie în organizația averescană.

Am arătat deasemenea cu acel prilej că membrii demisionați nu ar fi avut dreptul să facă aceasta mai înainte de a se fi consultat cu aceia dela cari dețineau mandatul în baza căruia intraseră în Corpurile legislative, achitându-se astfel de-o înaltă obligație de conștiință, ce i-ar fi putut feri de gravul neajuns de a se înfățișa în fața țării într-o urâtă lămură morală.

Noutatea aspirațiilor ce li dădea posibilitatea să nutrească prin noua situație și variata promisiunilor ce fuseseră făcute membrilor demisionați din Partidul național român a împiedecat însă pe aceștia să-și dea seamă de gravitatea situației pe care și-o creiașeră singuri.

Efectele actului lor necugetat nu vor întârzia însă să se vadă.

Partidul național român nu are nevoie decât de sprijinul acelor cari convinși de obligațiile și de misiunea lor, socotesc drept o onoare să lupte sub steagurile Partidului, să apere principiile acestuia, să se inspire din ideile ce au stat la baza organizațiunei lui și să socotească drept un apostolat demn de in-

vidiat de a fi reprezentanții dorințelor și nevoilor Ardealului.

Forțe mereu înprospătate și elemente puternice și tinere eșite din uriașa frământare a războiului stau la spatele Partidului național român, care poate astfel să sacrifice, așa după cum a făcut, pe cei mai cu trecere dintre membrii săi, atunci când acoștia au voit să aibă altă deviză și alt steag decât acelea ce au simbolizat credința populației transilvănene.

Căci nu trebuie să existe nici o îndoială pentru nimeni că toate demisiile din Partidul național român, au fost urmarea faptului că acesta nu putea, nu îi era permis, să transigeze cu înaltele noțiuni de demnitate și onoare.

În procesul acesta de conștiință între Partid și membrii cari au greșit, noi socotim drept o datorie să ne adresăm poporului din Ardeal, Banat, și ținuturile ce au fost altă dată pe nedrept ungurești, și în special populației rurale, cerându-i să fie judecător între organizația care rămâne ca o stâncă la datoria pentru a-și împlini misiunea sa istorică și între membrii cari au fugit în rândurile altor partide, atrași de făgădueli ce nu vor fi împlinite nici o dată.

Va veni un timp, și nu peste multă vreme, când aceia cari au părăsit rândurile Partidului național, fără a fi cerut sfatul populației

ardelene în baza voturilor căreia fuseseră trimiși în Cameră și în Senat, se vor prezenta din nou în fața acesteia din urmă.

Ei îi vor cere voturile și o vor asigura de tot devotamentul lor, pe care îl vor risipi fără restricție la adăpostul unei alte organizațiuni politice, necunoscută Ardealului și fără nici un punct de contact cu populațiunea din Ardeal.

Căci dacă Ardealul s'a alipit complet suflește, de țara mamă, apoi aceasta nu înseamnă că ardelenii urmează orbește toate înșghebările politice pripite și care neavând înapoia lor o tradiție și un trecut au nevoie să facă mai întâi proba intențiilor și principiilor lor.

Atuncea marea masă a alegătorilor și populația rurală care știu lupta dusă pentru dânsa de Partidul național român, vor trebui să-și amintească toate sacrificiile acestuia și să înțeleagă toată vina membrilor cari au dezertat.

Marea populație a satelor devine de o dată judecător într-o chestie de conștiință, amintindu-și actul deloial săvârșit față de ea, va trebui să respingă atunci dela dânsa pe toți aceia cari vor încerca să abuzeze de încrederea și voturile ei.

Populația satelor e cinstită și cuminte; e dreaptă și înțelegătoare; e loială și știe să-și dea seamă de onoarea ce înseamnă să-și respecte cineva cuvântul și de aceea de a ști să aibă un ideal și o credință.

Țărâtimea noastră care a arătat dealul luptelor duse pentru libertate că urește pe trădători, va ști să facă dovada că nu încurajează pe transfugi.

Atitudinea de altădată îi va dicta atitudinea de acum și atenția când va veni momentul ea se va pronunța cu toată asprimea și cu toată imparțialitatea în contra acelor cari nu au reușit cu toată vitregia împrejurărilor să aflu ce înseamnă țărâtimea unei opinii și consecvența unui caracter.

Țărâtimea noastră e chemată să facă o operă de dreptate și această operă o așteptăm.

Plângeri, în contra restaurantului la „Cornul Vânătorului”.

Zilnic primim reclamații cu privire la cele ce se petrec în restaurantul „Cornul vânătorului” unde publicul, mai ales cel românesc, este expus la tot felul de necuviințe, din partea personalului de serviciu.

În rândurile personalului de serviciu al acestui restaurant nu se găsește nici o singură persoană care să vorbească românește, sau dacă există cineva, apoi de sigur că el este interzis să se exprime în limba română.

Din această cauză consumătorii români trebuie să sufere necuviințele personalului de serviciu, care nu dă publicului aceea ce cere acesta, ci aceea ce trece prin mîntea vre-unui chelnăr oarecare.

Astfel o persoană de toată încrederea ne-a comunicat că cerând la numitul restaurant donă ouă ferte, i s'a adus un amestec ciudat de sosuri de șuncă și magiun pe care le-a plătit cu 25 de coroane.

Batjocura și abuzul erau evidente.

Dacă se mai pune la socoteală și specula neomeanosă ce se face în restaurantul „Cornul vânătorului” se înțelege cât de serioase măsuri ar trebui luate în contra acestui local de jaf și unde îndrăselile și nrătele proceduri se practică pe o scară atât de întinsă.

Presa franceză despre noi

Di Rene Moulen, redactorul de politică externă al cunoscutei reviste franceze „La Revue Hebdomadaire” publică în ultimul număr al acestei publicații un important articol intitulat: „Ascultând cum vorbesc prietenii noștri Români”.

Publicistul francez arată că nu vrea să facă decât să expună, după note luate în grabă ceea ce a auzit el expunându-se de către un român într-o întrunire intimă la care luau parte mai mulți români fruntași diplomați, universitari, oameni politici, financieri, despărțiți prin tendință, prin afinități, și prin profesii, dar însuflețiți toți de aceeași dragoste față de Franța. Vedem expuse în cele 20 de pagini cari urmează cu viguroase detalii doveditoare, toate probleme politice și economice cari se leagă de istoria României dela începutul războiului european și până în prezent.

În realitate cuvintele pe cari dl. Moulen le pune în gura persoanelor cari au luat parte la discuție nu înfățișează decât propria sa opinie. Dar este atâta delicatete de procedare în gestul ziaristului francez, e atâta simpatia cu care apără cauza românească, e atâta convingere în părerea sa față de dreptatea acestei cauze, în cât nu putem să nu ne însemnăm acest articol ca unul din cele mai loiale care ni-au fost consacrate nouă. Ca concluzia acestui articol, dl. Rene Moulen pune în gura unuia dintre convorbitori, care în realitate e propria sa gură, următoarele cuvinte:

„Gândiți-vă că veți găsi în unirea cu Basarabia, neprevăzută în tratatul din 1916, o compensație care va plăti însutit jertfele cari v-au fost cerute fie în Ungaria, fie în Banat. Da, noua rânduire a Banatului lasă de dorit; toată lumea e de acord asupra acestui punct, începând cu cei cari au fixat aceste frontiere.

„Nu credeți oare că aveți mai bun de făcut decât să întârziati în jurul unor regrete tardive, motive de măcaz și să vă plecați deasupra unor statistici — tendențioase cuiburi de sicane și nu găsiți oare toate aceste argumente lingvistice, etnologice, numismatice, ca fiind prea mici față de Marea Românie reconstruită? La ce bun să priviți spre Torontal când iată Basarabia care vine spre voi. Temeți-vă de amiralul Horthy și de maghiarul trădător, dar gândiți-vă și la splendidul viitor care se deschide înaintea voastră. Că veți încerca să ameliorați prin conversații directe și amicale frontiera voastră cu Cehoslovacia spre a comunica direct cu Polonia, e un lucru foarte natural. Că într-o zi veți aranja cu Serbia pentru ca în schimbul unei compensații determinate să vă cedeze Vârșetul și Biserica-Albă, e și aceasta un lucru foarte natural.

Nu mai sunteți un popor mic cu un trecut mare. Sunteți un popor tare cu un viitor mare. Un viitor care vă dă drepturi și care vă creștă datorii. Gândiți-vă la cele dintâi, nu uitați pe cele din urmă”.

Arestarea unui răpitor de oameni.

Viena — „Bécsi Magyar Ujság” anunță din Viena:

Politia din Viena a arestat în urma cererii guvernului jugoslav pe maiorul Klobovarics, cari desi era cetățean austriac făcea servicii teroare albe. El era conducătorul oficiului de pasapoarte în Graz. A funcționat și în Viena dar mai ales pe linia ferată Graz-Fehring. Aici a arestat pe refugiatul maghiar Strengar(?) pe care l-a executat în fața grănicerilor austrieci. Probabil, că guvernul jugoslav l-a cerut pentru crime cu asemenea caracter. Posibil că Klobovarics a procedat la fel și cu refugiații maghiari din Jugoslavia.

Asupra lui s'au găsit acte cari dovedesc, că intenționa să călătorească în Elveția la Prugins, unde locuiește ex-impăratul Carol.

POLITICA BULGARĂ DIN TRACIA.

Lyon. — Corespondentul particular al lui „Le Temps” din Sofia, desminte știrea că comitagi bulgari mai operează în Tracia și în Macedonia. Guvernul bulgar a dat un comunicat cu această ocazie în care spune că speranțele lui stau în dreptatea aliaților și în succesele bandelor de comitagi.

INFORMAȚII.

— Rentabilitatea subscripțiilor la împrumutul național al României, se dovedește și prin faptul, că la institutele financiare din toate țările aliate, s'au făcut până acum mari subscripții pe seama României.

Pe lângă dragostea noastră de țară, să ne arătăm cu toții și oameni de afaceri, cel puțin atât de înțeleghători, ca bancherii străini.

— D. ministru Vasile Goldiș, cum ne anunță o telegramă din București, a plecat spre Arad, și va sosi în localitate azi, Vineri.

— Comisia administrativă a județului Arad a însărcinat pe șeful oficiului edil de stat, d. ing. Ilana cu executarea lucrărilor necesare în vederea deschiderii unei comunicații cu automobilul între Chișineu și Salonta mare și între Pecica și Nădlac. În acest scop d. ing. Ilana a fost autorizat să facă demersuri la ministerul de război pentru ca din automobilele armatei să se pună în serviciul acestei comunicații numărul necesar de vehicule.

— D. Maniu a sosit la 7 cor. în Cluj. La gară dsa a fost întâmpinat de șefii de resorturi, de parlamentarii din localitate. D. Senator Aurel Isacu, i-a urat bună venire. În seara acelei zile, a avut loc ultima ședință a C. D., prezidată de d. Iuliu Maniu.

— Consiliul de miniștri este ferm hotărât, ca în cazul când subscripțiile benevole la împrumutul intern al statului nu vor fi satisfăcătoare, se procedă la un împrumut forțat și cu mai puține avantajii, pe seama subscripțiilor.

— Ministerul de interne a dat o circulară către prefecți, anunțând că dorește să găsească modalitățile pentru suspendarea dispoziției despre imobilizarea cerealelor, cerând în aceasta chestiune părerea prefecturilor.

Alegerile parlamentare din Bulgaria s'au încheiat. Rezultatul alegerilor este viu comentat în întreaga Bulgaria, pentru faptul că socialdemocrații au pierdut în aceste alegeri trei mandate, din numărul avut în camera precedentă.

— Repatrierea prizonierilor bulgari din Serbia și Grecia, a început.

— Prefectul substitut al regiunii polițienești din Timișoara, d. dr. A. Bardoși, a fost zilele aceste în Arad și a inspectat poliția din localitate. Mercuri în 7 cor. d. Bardoși a vizitat circumscripțiile polițienești, iar în 8 cor. birourile polițienești centrale. Dsa a constatat cu prilejul acesta pretutindeni ordine și și-a exprimat deplina sa recunoștință față de silințele conducerii și ale ofițerilor poliției.

— Luni 12 Aprilie (a doua zi de Paști) va avea loc o însemnată șezătoare a Reuniunii femeilor Curticene. D. Dr. Bodiu va ține o conferință despre tuberculoză. Va urma concert religios de sătnei și sătence, declamații și canto.

Vor asista d. General Leca cu ofițerii superiori precum și fruntașii Aradului.

În acest scop la ora 2 și jum. un automotor va pleca din gara Arad la Curtici cu oaspeții cari se interesează de orice mișcare culturală națională.

Publicul e rugat să ia parte la această șezătoare și în același timp să nu se mai distribuie daruri benevole, în bani, copiilor și tinerilor cari se disting, ci preferabil în cărți de citit și bomboane.

Doamnele oaspete sunt rugate a veni în costum național, dacă au.

— Partidul socialist a renunțat la ținerea congresului din Câmpina unde era să se decidă aderarea la internaționala a treia.

— Președinția Clubului Sportiv „Gloria” invită pe membrii comitetului clubului la ședință pentru Vineri, în ziua de 9 Aprilie, la orele 6 p. m. în localul soc. de asigurare „România” cu următoarea ordine de zi: 1. Modificarea statutelor; 2. Convocarea adunării generale; 3. Federația sportivă; 4. Primirea de membrii noi; 5. Chestia terenului; 6. Ridicarea unui împrumut și 7. Eventuale propuneri și interpelări.

— D. ministru Rășcanu lucrează la întocmirea decretului privitor la amnestie.

— Comisia pentru examinarea prețurilor, în urma cererii negustorului Iosif Roth, de a ureca prețul chilogramului de ardeiu pulverizat la 200 coroane, pe motivul că ardeiuul veritabil de Seghedin nu se poate procura decât cu mari greutate, a urcat prețul acestui articol la 160 cor. kgr., însărcinând pe membrul comisiei Hacker Mór de a fixa pe această bază prețul litrului, măsura cu care se vinde ardeiu în piață.

Comisia a mai fixat pentru oțet prețurile de 6 coroane, pentru vânzarea în mare și 6 cor. 60 fil. pentru vânzarea cu litru.

— În unele cercuri politice se confirmă încheierea acordului politic dintre d. Take Ionescu și general Averescu. În înțelesul căruia tachistii vor pricipi o treime din scaunele cabinetului.

— DR. P. ROBESCU, specialist de boli interne și copii, ordonează dela 8—9 și dela 3—4 în bulevardul Regina Maria (Andrássy) No. 25, palatul Neumann.

— Societatea culturală „Mihai Viteazul” din Pecica-Română, aranjează în 12 Aprilie a. c. a doua zi de Paști în sala Cinematografului și a Casinei, concert urmat de dans. Nr. 110—1.

— Reuniunea de cântări „Lira” din Pesac, va invita cu toată stima la concertul și preprezentarea teatrală ce o va aranja Luni a 2-a zi de Paști, în sala mare a bisericii române din localitate. Nr. 1106—1.

Cum va fi serbat Paștele.

Pentru zilele de sărbătoare a sfințitor Paști primăria orașului a luat următoarele dispoziții:

În baza ordinului No. 1—1920 a Prefecturii orașului, în privința sărbătorilor sf. Invieri dispoziții următoarele:

În ziua de Vineri începând dela ora 4 până Duminică dimineata, se vor opri toate reprezentațiile la Teatru, Cinematograf, Cabareu, concert etc. În acest timp deasemenea nu se admite nici un fel de muzică în localurile publice, cafenele etc.

Prăvăliile însă în aceste zile pot fi deschise.

Duminica în ziua întâia și Luni în ziua a doua de Paști, toate oficiile vor fi închise, iar prăvăliile, în ziua întâia, toată ziua vor fi închise, iar în ziua a doua, până la amiază vor fi deschise, iar după amiază închise.

Dintre ziare vor putea să apară Luni a doua zi de Paști „Aradi Ujság” și „Aradi Friss Ujság”, întrucât vor fi răspândite până la ora 12.

Dintre fabrici vor putea rămâne în funcțiune numai cele cu funcțiune permanentă.

Luni după amiază cu începere dela orele 3 se vor putea ține reprezentații atât în teatru, cât și în cinematografe.

Vineri după amiază la ora 3 se va serba în Biserica Catedrală serviciu divin, la care vor participa toate autoritățile militare și civile din loc.

Înmormântarea va fi la ora 4 dimineata, Vineri spre Sâmbătă, iar învierea la ora 4 dimineata Sâmbătă spre Duminică, la care asemenea vor lua parte toate autoritățile militare și civile. — Arad, la 8 Aprilie 1920. Dr. Anghel, v.-primar.

Desmintire austriacă despre furnizarea de arme.

Viena. — „Deutschösterreichische Staatskorrespondenz” anunță:

Ziarul „Times” în numărul său din 1 Aprilie se ocupă într'un articol mai lung cu stările din Ungaria și spune, că este sigur, că Austria a furnizat Ungariei mari cantități de armament și echipament, între altele 50.000 paști, 300 m. traciere, mai multe baterii de tunuri grele și de câmp și mai multe milioane de cartuse. Contrar acestor știri trebuie constatat că din Austria nu trecut în Ungaria nici arme nici muniții și că informațiile aceste sunt din izvor tendențios.

Sentința în procesul conspiratorilor din Timișoara.

(Prim telefon).

(Dela trimisul nostru special.)

DISCURSUL APĂRĂRII.

Sentința. Impresia în public.

Timișoara. — Marți la 6 cor. și-a început discursul de apărare, dr. M. Risztics, accentuând că este deplin convins, despre obiectivitatea, cu care apreciază Curtea Martială depozitiile martorilor și acuzațiilor și că ea va scoate de sub or ce acuzație această ceată de copii, cari s'au organizat militărește, cu singurul scop de-a servi interesul ordinii, contra tendințelor bolșeviste în cazul retragerii trupelor române.

Curtea Martială, spune Risztics, nu ar putea afla alt păcat inculpaților minori, decât acela, că au așezut arme, pe cară în sensul ordonanțelor comandamentului militar, trebuiau să le predea autorităților. Este însă sigur, spune apărărea, că nu era vorba de un complot îndreptat încontra statului. Cere achitarea inculpaților.

Apărătorul dr. Iosif Horváth afirmă că acuzarea nu a putut produce dovezi zdrobitoare pentru afirmațiunea unei conspirațiuni îndreptată în contra statului român. Nu se află, spune Horváth, nici o scrisoare, telegramă sau alt document care să dovedească faptul că vre unul dintre acuzați ar fi avut vre'o legătură cu guvernul maghiar. Este apoi o copilărie a crede, că trupele nedisciplinate achiziționate de „Levente szövetség” ar fi putut da piept cu armata română atât de bine organizată. Nu s'au desoperit depozite clandestine de arme, iar cu armele și muniția de care dispunea „complotiștii”, nu s'ar fi putut organiza o răscoală. Organizația avea numai scopul de-a apăra ordinea contra primejdiei bolșevismului, care-și ridică amenințător capul, în lumea întreagă. Cere achitarea inculpaților.

Apărătorul din oficiu, d. căpitan dr. Nicolae Hubian, arată că de și acuzarea a susținut o serie întreagă de greșeli în sarcina acuzaților, nu a putut să aducă nici o dovadă, baza tuturor acuzațiilor provenind mai mult prin deducții decât prin dovezi vizibile. Este convins că acuzații când s'au organizat, au fost convinși antifolșevisti, fără ținte dușmănoase statului român. Cere achitarea acuzaților.

Sedința s'a ridicat seara la ora 9.

Sedința de Miercuri.

Apărătorul dr. Tornya, replicând acuzărei, afirmă că aceasta nu a putut aduce acte convingătoare, despre culpabilitatea acuzaților, bazându-și argumentele mai mult pe fraze și pe mărturiile prime, scoase cu forța acuzaților. Posibilitatea izbucnirii bolșevismului în Timișoara, spune d. Tornya, amenință de când unități ale trupelor austro-ungare, secundate de populația civilă, în răstimp de câteva ore a jefuit toate prăvăliile din strada principală a orașului. A doua manifestație bolșevistă a avut loc la izbucnirea revoluției din anul 1918, când elementele bolșeviste au devastat și furat în toate suburbiile orașului, a treia izbucnire locală a bolșevismului a avut loc îndată după esirea din oraș a trupelor iugoslave. Așadar, spune d. Tornya, timișorenii aveau toate motivele să se organizeze în fața primejdiei, împreună cu o eventuală evacuare a orașului din partea armatei române. Cere achitarea acuzaților.

Dintre acuzați, singur dr. Albert Márton i-a cuvântul, declarând, că acuzația ce i-a fost adusă este lipsită de orice temei. Nu a avut nici o legătură în toată chestia cu guvernul maghiar, nu a fost nici șeful și nici sfătătorul complotiștilor.

„In conștiința dreptății cauzei sale, așteaptă liniștit sentința Curței. Am știut să trăiesc până azi în cinste și omenie, și voi ști dacă va trebui, să mor tot astfel”.

Pres. Economu, declară, că e dureros să-l întâlnească pe Márton aici pe banca acuzaților, fiindcă la intrarea triumfală a trupelor române în Timișoara, Márton fusese acela care a salutat în numele orașului armata română. L'a cunoscut ca om cinstit și onorează și azi curățenia caracterului său.

Sentința.

Nici unul dintre ceilalți acuzați, nedorind să ia cuvântul, Curtea martială a redactat întredirile, dacă Márton, Mirek și Schuch sunt vinovați de înțelegere cu dușmanul, rezoluțiunile cărora înțelegeri erau vărsări de sânge, asasinări și jafuri. Sunt ceilalți vinovați de a fi organizat întâlniri secrete, de a fi înarmat și instigat mulțimea.

Curtea Martială la ora 11 retrăgându-se pentru consultare, acuzații au fost conduși sub escortă în închisorile lor.

La ora 1 s'a cetit apoi sentința, în sala de ședințe, care era arhiplină. În mijlocu unei tăceri de mormânt, d. colonel Econom, citește sentința.

SENTINȚA.

Curtea Martială, în numele M. S. Regelui Ferdinand I., declară vinovați pe acuzații dr. Márton, Schuch, Mirek, Dér, Török, Reibel, Marx și Schrandner, și de aceea condamnă la pedeapsă cu moarte pe Francisc Mirek, fost profesor și pe Francisc Schuch, fost subloc. maghiar; apoi la muncă silnică pe viață pe juristul Stefan Dér și la 20 ani muncă silnică Ludovic Török, Matei Reibel, iar pe avocatul dr. Márton la 15 ani muncă silnică.

Pe acuzații Desideriu Marx și G. Schrandner la 5 ani muncă silnică. Pe ceilalți acuzați Curtea i-a achitat.

La ora 4 d. a. d. comisar regal Iorgulescu, a cetit acuzaților sentința în curtea închisorii.

Toți condamnații au apelat contra sentinței. Cei achitați, cu învoirea com. regal, au fost puși eri în libertate. Condamnații rămân și pe mai departe închiși, până la hotărârea definitivă a autorității supreme juridice militare din București.

Hotărârea Curței Martiale, a fost primită de publicul din Timișoara fără nici o emoție, ba unii, dintre străini chiar, au rămas surprinși de faptul achitării câtorva dintre conspiratori.

In jurul conspirației maghiare din Viena.

„Bécsi Magyar Ujság” anunță:

Zi cu zi ne ajung noiș agnăunute relativ la organizația maghiară în Viena, care cu știre, ba chiar conform îndrumărilor primite din partea guvernului din Budapesta răpia persoane refugiate în capitala Austriei.

Următoarele amănunte se dau asupra organizației:

Comitetul alb era în legătură cu detașamentele de teroare din Ungaria. Era încă pe timpul lui Kuhn Bela când s'a format acest comitet. Conducătorii erau contele Pallavicini și Bethlen cari își aveau reședința în palatul Schönbrunn în Renngasse. De aici s'a început și complotul contra reprezentantului republicii sovietice maghiare în Viena, care în parte au și reușit. Membrii erau: contele Szmrecsányi György, căpitanul Pronay, colonelul Kratochwill, locotenentul baron Malkovetz, locotenent Balázs Victor, căpitan Királyi și colonelul Takacs-Tolvap. Căpitanul Királyi a servit conștientos bolșevicii sub dictatura proletariară, dar trata și cu contrarevoluționarii pentru a-și asigura viitorul în toate eventualitățile.

Având nevoie de bani s'a hotărât să fure lada cu bani din edificiul unde era instalată legațiunea sovietelor, ceea ce i-a reușit cu ajutorul lui Takacs-Tolvap. Poliția din Viena a găsit 60 milioane, dar celelalte 70 milioane au rămas în mâna comitetului; și se crede că din banii aceștia s'a organizat probabil și contrarevoluția din Seghedin.

După căderea dictaturei proletară comitetul acesta nu s'a dizolvat ci a căutat noiș drumuri pentru a servi cauzei. Datoria lor a fost să suprime persoanele cari ar fi putut strica scopurilor teroarei albe. Persoanele acestea trebuiau răpite și date pe mâna detașamentelor de ofițeri din armata națională. Numele și l'a schimbat în comisia de supraveghiere națională (Nemzeti Ügyelő Bizottság), și era subordonată legațiunii maghiare din Viena. Șeful acestei comisii a fost colonelul Takacs-Tolvap, care a fost numit atașat militar pe lângă legațiune.

Reședința comisiei a fost în Singerstrasse nr. 2 la pensionatul City unde locuiau căpitanul Balázs Viktor și căpitanul superior de poliție dr. Kery și Matyasovsky cari erau consilierii de poliție ai comisiei. Comisia mai avea un birou și în Fuhringasse n. 7 7, unde se angajau agitatori și denunțatori. Conștăturile se țineau într'un al treilea local din str. Lueger nr. 2. Aici se primeau ordinile cari trebuiau executate.

Căpitanul Rosenberger care era mai bine cunoscut în Viena a fost numit subșef al detașamentului de teroare. Biroul acestuia era instalat în Stahlbürggasse nr. 7 unde nu se putea intra decât cu legitimație făcută de ministerul

de războiu și era precizat timpul intrării. Biroul de înrolare în detașamentul de teroare se găsea în Lerchenfeldergasse nr. 7. Afacerile erau conduse de locotenentii Malkovetz și Rakowsky. Aici era intrarea și mai anevoioasă, de oarece nu puteau pătrunde de cât persoanele cari știau lozinca: Aici se plătea și leașa detașamentului de teroare.

TELEGRAME.

COMERTUL CU RUSIA.

Paris. — Le Petit Parisien spune:

Se anunță din Kopenhaga că, cooperatorul rus Nosowsky, care se ocupă în acest moment la Reval, de organizarea comertului exterior al Rusiei sovietice are la dispoziția sa capitaluri foarte importante. El declară că guvernul din Moscova, este gata să primească tot ceea ce i-se va da ca mașini agricole, și industriale și că sovietele vor plăti în aur pentru că posedă un stoc mare. Nosowsky a declarat că este autorizat să încheie contracte până la suma de un miliard de ruble.

RELATIILE INTRE GERMANIA ȘI BOLȘEVISM.

Viena. — Un aeroplan rusesc a fost silit să aterizeze în Polonia. În avion se găseau patru persoane cari duceau un curier voluminos destinat guvernului german și cari aveau deplină putere dela Lenin și Cicerin pentru a încheia tratate comerciale întinse cu Germania.

Ultima oră

O MĂSURĂ A GUVERNULUI.

București. — După cât transpiră din cercurile guvernamentale bine informate, Consiliul de miniștri ținut eri d. a. a hotărât modalitatea numirii nouilor prefecti în Transilvania.

(Ag. „Damian”).

D. MANIU ȘI DISOLVAREA C. D.

București. — D. (Iulia Maniu, înainte de-a pleca din București, a acordat un interview ziarului „Izbânda”. D. Maniu, a accentuat din nou, că dizolvarea C. D. este o mare greșală a guvernului. În privința apropiatei sale noiș activități, d. Maniu a spus, că deocamdată se va proceda la predarea diferitelor resorturi nouilor trimiși ai guvernului.

D. Maniu, a declarat ziarului, că este sigur, că poporul român din Ardeal va da întreg concursul său partidului național. Atitudinea partidului va fi fixată în adunarea dela Alba-Iulia. (Ag. „D.”)

TULBURĂRILE DIN IRLANDA.

Londra. — Lupta de guerilă a sințineriștilor din Irlanda numai în anul 1916 a fost atât de înversunată ca acum. Revoluționarii au încercat în toate orașele incendiarea băncilor și a perceptoratelor de dare. Trupe mai mari sunt în drum spre Irlanda. (A. D.)

REVOLUȚIA DIN GERMANIA.

Inaintarea armatei franceze a reichwehrului. Trupele roșii se retrag.

Berlin. — Regiunea Ruhr, este azi teatrul unor evenimente extraordinare. Trupele roșii cari erau până eri stăpâne absolut în toate orașele, bogate, ale regiunii industriale, azi au fost alungate de armatele franceze, cari sunt în marș spre interiorul provinciei bolșeviste, din orașele Duisbourg, Karna, Oberhausen și Frankfurt. Reichwehrul a ocupat Reklughausen, înaintând în direcția nordică dela punctul Wesel Dienen. Armata franceză, în fruntea căreia se află generalul de Gautt, va ocupa orașele Hamburg, Nannau și Darmstadt, proclamând pretutindeni starea de așediu.

Guvernul german a protestat la Consiliul suprem contra înaintării armatei franceze, dar a lansat pretutindeni apeluri către populație, îndemnând-o să se ferească de-a provoca vre'un incident cu armata de ocupație.

Armata de ocupație e alcătuită exclusiv din unități coloniale.

Trupele roșii se retrag din față francezilor fără rezistență; ciocnirile acestora însă cu reichwehrul sunt însă și mai dese și mai înversunrate.

Acțiunea franceză va pune de sigur în curând capăt stărilor anarhice din uriașa regiune industrială germană.

Cheltuielile de întreținere a armatei franceze vor trebui să fie suportate de Germania. (Ag. Damian.)

Cenzurat: C. Teodorescu.

„ASOCIAȚIA CULTURALĂ DIN BĂNAT”.

Nr. 29/1920.

CONVOCARE.

Învităm membrii fondatori și pe toți sprijinitorii culturii românești la cea dintâi

Adunare generală

a „Asociației culturale din Bănat”, care se va ține în Timișoara, în sala primăriei, Joi în 2/15 Aprilie 1920 la orele 5 d. a.

Programul adunării:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului pregătit.
3. Votarea statutelor.
4. Alegerea comitetului.
5. Eventuale propuneri.

Caransebeș, din ședința comitetului pregătit, ținută la 4/17 Martie 1920.

Dr. E. Miron Cristea
mitropolit-primat, președinte

Dr. Cornel Cornean
secretar

PUBLICAȚIUNE.

Se publică spre cunoștința Tipografiilor că Reg. 9 Roșiori aflat în Comuna Glogovăț, are nevoie de mai multe imprimări și registre diferite de tipărit. Doritorii de a executa această comandă se vor prezenta în ziua de Vineri 10 (zece) Aprilie 1920 ora 10 dim. la Glogovăț Canțelaria Casierei spre a-și da ofertele.

Comand. Reg. 9 Roșiori
Maior (Indescifrabil)

A 1089-5

De vânzare

2 armăsari arabi negri de 3 ani și 1 iapă anglo-arabă roibă de trei și jumătate ani. Reflectanții se vor adresa Dnui Alexiu Ardelean Gașa.

CIRCULARA.

Cine a pierdut sau i-s'a furat un cuțar de lemn îmbrăcat cu pânză galbenă închisă, pe lîna Cluj-Oradea Mare sau viceversa. În timpul de la 26 Februarie 1920, până la 3 Martie 1920, st. n. să se prezinte de urgență la Pretoratul Diviziei 2-a Vânători, unde se află cuțarul cu parte din lucruri și efecte de damă.

Pretorul Diviziei 2-a Vânători
Locotenent (Indescifrabil).

Expert

și cu praxă mare în exploatarea de păduri, în lemn tare, moale și lemne de foc, care și de prezent e în poziție ca director de uzină, caută un post identic. Oferte sub deviza „Transilvania” sunt a se adresa la agenția Wallinger (Arad, str. Lazar). W1091-5

Ouă din ciocolată pentru Paști

execuție artistică; bomboane de ciocolată, desserte, pișcoturi la ceai și vin — mare asortiment

NICOLAE GĂGOR, fabricant de ciocolată
Arad, strada V. Alexandri No 1. 1093-3

RECLAMA ESTE SUFLETUL
COMERCIULUI.

GEORGE ȘTEFU

strada EMINESCU, colț cu str. UNIREI.

Mare depozit de vinuri,
bere, țuică, licheoruri, coloniale,
stafide, lămâi și portocale.

Pește sărat din Marea neagră, pestișori sărați, pestișori (muscani) cu ceapă, proaspeți și în permanentă în depozit. On. clienți, cari cumpără marfă în preț de 20 coroane primesc în ciaste 1 kgr. de linte.

Fabrica de trăsuri alui SCHAMBERGER JUN.
Arad, Bulev. Reg. Ferdinand I. (Józseffőherceg) 11.

Cumpără:

totfelul de trăsuri cu arcuri.

Vinde:

totfelul de trăsuri domnești în ambalajul cel mai elegant, precum și obezi fabricate cu mașina și talpoaie de gârniță.

Pentru industria, comercianți și economi, la cumpărare cu vagonul, se dă favor de preț.

Muncitori cu praxă la prelucrarea lemnelor se primesc în număr nelimitat.

VINARS SALIN DE
BRAD, ESENȚE DE
ROM ȘI LICHIORURI
VÂNZARE AN GROS LA
TEODOR ERÉNYI
ARAD, STR. DOBO No 3

CETIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI

„ROMÂNUL”

Ziar național independent din Arad. :-: Acest ziar care a purtat întotdeauna luptă aprigă pentru drepturile noastre naționale, este unul dintre cele mai bune și răspândite ziare românești.